

Admiral House

September 2006

Davidi budleia
(*Buddleja davidii*)

Posy oli köögiviljaaias porgandeid noppimas, kui tema mobiil sügaval tuulejaki taskus helisema hakkas. Telefoni taskust välja tõmmanud, võttis ta kõne vastu.

„Tere, ema! Ega ma sind üles ei ajanud?”

„Helde taevas, muidugi mitte, ja isegi kui sa oleksid seda teinud, on ikkagi tore sinu häält kuulda. Kuidas sa elad, Nick?”

„Hästi, ema.”

„Ja mis Perthis toimub?” küsis Posy end sirgu ajades ja läbi aia köögi poole minnes.

„Nüüd, mil Inglismaal hakkab jahedamaks minema, muutub selles linnas ilm aina palavamaks. Kuidas sul endal läheb?”

„Kenasti. Nagu sa tead, ei muutu siin kandis eriti miski.”

„Kuule, tegelikult tahan ma sulle teada anda, et tulen kuu lõpus Inglismaale.”

„Oh, Nick! See on ju imetore! Pärast kõiki neid aastaid.”

„Jah, lausa kümmet,” kinnitas poeg. „Kas sa ei arva, et mul oleks aeg koju tulla?”

„Muidugi. Ma olen üliõnnelik, kullake. Sa ju tead, kuidas ma sinust puudust tunnen.”

„Ja mina sinust, emme.”

„Kui kauaks sa jääd? Võib-olla isegi järgmise aasta juunini, siis saaksid minu seitsmekümnenda sünnipäeva tähistamisel auküline olla?” Posy naeratas.

„Eks paistab, kuidas kõik laabub, aga isegi kui ma otsustan siia tagasi sõita, korraldan asjad nii, et saan sinu sünnipäevapeole tulla – loomulikult olen kohal.”

„Ma siis võtan su lennujaamas auto peale?”

„Ei, ära selle pärast muretse. Ma jään paariks päevaks Londonisse oma sõprade Pauli ja Jane'i juurde, sest pean seal äriasju ajama, aga ma helistan sulle kohe, kui plaanid paigas, ning siis sõidan Admiral House'i sinu juurde.”

„Ma ei suuda ära oodata, kullake.”

„Mina samuti, ema. Me pole nii kaua kohtunud. Ma pean nüüd lõpetama, aga võtan varsti ühendust.”

„Muidugi. Oh, Nick ... Mul on raske uskuda, et sa tuled koju.”

Nick kuulis, kuidas ema hääl korraks meeleliigutusest katkes. „Minul samuti. Kalli-kalli ja ma helistan kohe, kui reisi üksikasjad on paigas. Nägemiseni!”

„Nägemiseni, kullake!”

Posy vajus tugevatest tunnetest jõuetuna pliidi kõrvale igivanale toolile.

Kahest pojast olid tal just väikesest Nickist kõige eredamad mälestused. Võib-olla sellepärast, et Nick sündis kohe pärast oma isa traagilist surma, aga Posy oli teda alati pidanud täielikult enda omaks.

Nicki enneaegne sünd – mida päris kindlasti kiirendas kolmteist aastat Posy abikaasaks olnud Jonny traagilise kaotusega kaasnenud suur šokk – tähendas ühtlasi, et Posyl jäi vastsündinud Nicki ja tema kolmeaastase venna Sami kõrvalt leinamiseks vähe aega.

Ta pidi paljudes asjades selgusele jõudma ja suure hulga raskeid otsuseid tegema, aga oli oma elu hapraimas hingeseisundis. Kõik tulevikuplaanid, mis ta koos Jonnyga oli teinud, tuli ootele jätta. Üksi kaht väikest last kasvatades – mõlemad lapsed vajasisid üle kõige ema armastust ja tähelepanu – taipas Posy, et Admiral House'is pereäri loomine, nagu neil Jonnyga kavas oli olnud, käib talle üksipäini üle jõu.

Nüüd sellele ajale tagasi vaadates mõistis Posy, et oli kaotanud abi-kaasa kõige hullemal ajal. Pärast kahtteist aastat maakera eri paigus teenimist oli Jonny otsustanud, et lahkub armeest ja täidab oma naise kauaaegse unistuse: pöörduda tagasi Admiral House'i ja luua nende noorele perele – ja ka neile kahele – korralik kodu.

Posy pani kannus vee keema ja meenutas seda palavat augustikuud kolmkümmend neli aastat tagasi, kui Jonny neid üle kuldse Suffolki maastiku maja poole sõidutas. Posy oli just rasedaks jäänud ja ootas Nicki: hommikuse iiveldusega segunev ärevus sundis neid kaks korda tee ääres peatuma. Kui auto viimaks läbi vana sepisrauast värava sõitis, hoidis Posy hinge kinni.

Kohe, kui Admiral House nende vaatevälja ilmus, tulvasid Posy teadvusse mälestused. Maja nägi välja täpselt samasugune, nagu ta mäletas, võib-olla vaid veidi vanem ja väsinum, aga seda oli ka tema ise. Jonny avas autoukse ja aitas ta välja, Sam aga jooksis ema kõrval ja hoidis ta käest kõvasti kinni, kui nad trepist üles hiiglasliku välisukse taha astusid.

„Kas sa tahad selle ise lahti teha?“ küsis Posy Samilt rasket võtit poisi väikesele peopesale asetades.

Sam noogutas ja Posy tõstis poja kõrgemale, et ta saaks võtme lukuauku torgata.

Nad lükkasid raske ukse koos lahti ja päike tekitas kinniste luukidega pimedasse majja särava raja. Posy leidis mälu järgi seinalt lüliti. Äkitselt ujutas elektrivalgus vestibüüli üle ning nad kõik vaatasid üles, kus kuue meetri kõrgusel nende pea kohal rippus võrratu kroonlühter.

Mööblile olid laotatud valged linad ja põrandat kattis paks tolmuhiht, mis paiskus õhku, kui Sam imeilusast konsooltrepist üles jooksis. Posy silmisse tungisid pisarad ja ta pigistas laud kõvasti kinni, sest teda ründasid lapsepõlvest tuttavad vaatepildid ja lõhnad: *maman*, Daisy, issi ... aga kui ta silmad avas, nägi ta Sami, kes talle trepi ülemiselt astmelt lehvitab, ja läks ka ise poja juurde, et näha ülejäänud maja.

Hoone meeldis kohe ka Jonnyle, aga selle ülalpidamise suhtes oli mees ilmselgelt skeptiline.

„See on hiigelsuur, kullake,“ lausus ta, istudes köögis, kus Posyle tuli selgesti meelde vana tammepuust laua ääres koogitainast rulliv Daisy. „Ja vajab kahtlemata uuendusi.“

„Mõni ime, siin pole üle veerand sajandi sees elatud,” nentis Posy. Juba sisse kolinud, arutasid nad kahekesi võimalusi, kuidas panna Admiral House Jonny armeepensionile nii vajalikku lisa teenima. Nad leppisid kokku, et teevad maja renoveerimisega algust, ning kavatsesid ühel heal päeval seal külalistele kodumajutuse avada.

Iroonilisel kombel põhjustas nii palju aastaid sõjaväelasena töötanud Jonny surma vaid mõni kuu hiljem metallhammastega viljakogumiskombain, millega ta Admiral House'ist vaid kolme kilomeetri kaugusel kitsast kurvi läbides laupkokkupõrke tegi.

Jonny jättis Posyle sõjaväelase pensioni ja mõne elukindlustuspoliisi. Posy päris ka paari aasta eest surnud vanaemalt maavalduse ning pani Cornwallis paikneva mõisahoone müügist saadud raha intressitulu teenima. Samuti sai ta väikese päranduse oma emalt, kes suri viiekümne viie aastaselt kopsupõletikku (mida Posy pidas ikka veel veidraks, sest oli ju ema elanud aastaid Itaalias).

Ta kaalus ka Admiral House'i müümist, aga kinnisvaraagent, kelle ta hoone väärtust hindama kutsus, teatas talle, et viimasel ajal leidub vähe neid, kes niisugust majalahmakat osta soovivad. Ning isegi kui ta ostja leiaks, jääks hind, mis tal hoone eest õnnestuks saada, selle tegelikust väärtusest tunduvalt allapoole.

Pealegi ta jumaldas seda maja – ning oli pärast kõiki neid aastaid alles äsja selle juurde tagasi tulnud –, ja et Jonnyt enam polnud, vajas Posy enda ümber tuttavaid ja turvalisi lapsepõlvkodu seinu.

Seetõttu oli ta selgusele jõudnud, et juhul, kui ta elatuskulud madalana hoiab ning on valmis sissetuleku suurendamiseks säästudest ja investeringutest veidi juurde näpistama, suudavad nad kolmekesi ots otsaga kokku tulla.

Esimistel kuudel, kui Jonnyt enam tema kõrval polnud, pakkus päikeselise ja isetu loomuga Nick talle neil üksildastel süngetel päevadel lõpmatu palju lohutust, ja kui pisikesest poisist kasvas tema silme all õnnelik, rahulolev laps, kes köögiviljaaias ringi tatsas, andis poeg talle tulevikulootust.

Nickil oli loomulikult kergem: ta ei saanud puudust tunda inimesest, keda ta polnud näinudki. Sam aga oli olnud küllalt vana, et tajuda kõledat surmatuult, mis üle ta elu puhus.

„Millal issi koju tuleb?”

Posy mäletas, kuidas Sam pärast isa surma nädalast nädalasse igal öhtul temalt üht ja sedasama küsis, ning tema süda murdus, nähes segadust poja suurtes sinistes silmades, mis sarnanesid nii väga ta isa omadega. Posy kogus pikalt julgust, enne kui ütles pojale, et issi ei tule enam kunagi koju. Et ta läks paradiisi ja valvab neid ülevalt, ning viimaks oli Sam küsimise lõpetanud.

Posy seisis ja kuulas kannus keema mineva vee sisinat. Seejärel segas ta kohvigranulid kruusi põhjas oleva piima sisse ja kallaskuuma vee peale.

Kruusi hellalt käte vahel hoides kõndis ta akna alla ja jäi silmitsema igivana hobukastanit, mis oli stoiliselt mitme põlvkonna lastele rikkaliku munasaagi andnud. Ta nägi juba selge kuju võtnud rohelist okastega kaetud kerastid, mis kuulutasid suve lõppu ja sügise algust.

Kastanimunad meenutasid talle kooliaasta algust – hetke, mida ta oli alati kartnud, kui poisid olid nooremad, sest see tähendas uute koolivormide ostmist, neile nimesiltide õmblemist ja keldrist reisi-kohvrite ülesvinnamist. Ning kohutavat vaikust, kui pojad olid läinud.

Posy oli kaua aega tõsiselt kaalunud, kas ta ikka peaks armsad pojad internaatkooli saatma. Ehkki nii Jonny kui ka tema enda suguvõsas oli mitu põlvkonda lapsi kodunt ära saadetud, oli kätte jõudnud seitsmekümnendate lõpp ja ajad olid muutunud. Aga ta teadis oma kogemustest, et oli saanud sealt lisaks haridusele ka oskuse iseseisvalt toime tulla ja õppinud enesedistsipliini. Jonny oleks soovinud, et pojad internaatkoolis käiksid – mees oli sageli rääkinud kavatsusest nad tema *alma mater*'isse saata. Seega oli Posy võtnud appi oma investeeringud – rahustades end mõttega, et ka vanaema kiidaks selle mõtte heaks – ja saatnud poisid Norfolk'i kooli: mitte nii kaugemale, et ta

ei näeks neid kunagi ragbit mängimas või koolinäidendis esinemas, aga siiski piisavalt kaugele, et tal ei tekiks kiusatust neid sealt ära tuua juhul, kui ükskõik kumba neist hakkab vaevama kojuigatsus.

Sam käis kodus sagedamini kui tema vend – tal oli raske kohaneda ja miskipärast läks ta alailma mõne sõbraga tülli. Kui Nick kolm aastat hiljem vennale järgnes, kuulis Posy temast haruharva.

Lesepõlve alguses, kui poisid olid väikesed, igatses ta aega iseendale, aga kui mõlemad pojad viimaks kooli läksid ja tal see aeg olemas oli, puhus läbi niiskete seinte sisse jahe üksildustuul ja asus tema südamesse elama.

Posyle meenus, kuidas ta esimest korda elus püüdis hommikul ärgetes leida voodist väljaronimiseks põhjust. Ta taipas, et see on tingitud tõsiasjast, et elu põhituum on temalt ära rebitud, ning kõik, mis seda ümbritses, kujutas endast üksnes polstrit. Poegi internaatkooli saates oleks ta raske kaotuse justkui veel kord läbi elanud.

Uudne tunne muutis ta alandlikuks – selle eluhetkeni ei mõistnud ta depressiooni olemust ja pidas seda nõrkuse märgiks, aga tol jubedal kuul pärast seda, kui Nick kodunt lahkus ja kooli läks, tekitas temas süütunnet varasem arvamus, justkui oleks sellest seisundist võimalik kiiresti üle saada. Ta mõistis, et vajab uut projekti, mis viiks ta mõtted eemale suurest igatsusest poiste järele.

Ühel sügishommikul isa kabinetis viibides leidis ta juhuslikult tema kirjutuslaua sahtlist vanad aiaplaanid. Neid vaadates sai ta aru, et isa oli kavatsenud pargiaia asemele rajada midagi erilist. Valguse eest kaitstud tint oli pärgamentpaberil ikka veel eredalt näha: pargi piirjooned ja proportsioonid olid isa ülikorrektse käekirjaga üles märgitud. Posy märkas, et suvekoja kõrvale oli isa eraldanud ala liblikaaiale ning teinud nimekirja aastaringsetest nektaririkastest taimedest, mis pakuksid täies õites värvikirevat silmailu. Mõõda jalgrada, mida ääristas rippubadega raamistik, pääses viljapuuaeda, kus kasvasid kõik Posy lemmikpuuviljad: pirnid, õunad, ploomid ja isegi viigimarjad.

Köögiljajaia kõrvale oli isa paigutanud suure kasvuhoone ja väiksema müüriга eraldatud aia, mille kõrval seisis märkus: „Pajudega ääristatud lai kõnnitee, kus Posy saab mängida.” Kardinaalselt erinevate alade ühendamiseks olid visandatud veidrad aiateed ning Posyt ajas itsitama isa plaan rajada kroketiväljaku lähedale tiik („mis lõkele löönud kired maha jahutaks”). Joonistel oli ka roosiaed kirjaga „Adrianale”.

Ja nii ta siis läsksi sama päeva pärastlõunal välja, kaasas nõor ja pajukepid, ning hakkas paika panema isa märgitud piire, mille vahel kasvavad kunagi kobarhüatsindid, laugud ja krookused, sest need taimed ei nõua erilist hoolt ja meelitavad ideaalselt ligi talveunest ärrganud mesilasi.

Posy mäletas, et paar päeva hiljem, käed sügaval pehmes mullas, naeratas ta esimest korda üle mitme nädala. Komposti lõhn, mõnus päikesesoojus pealael ja järgmisel kevadel värvidega rõõmustavate taimesibulate mahapanek tõid talle meelde Kew’ botaanikaaias veedetud aja.

Sel päeval sai alguse kirg, mis nüüdseks oli kestnud juba kaaskümmend viis aastat. Ta jagas hiigelsuure maa-ala osadeks ning asus igal kevadel ja sügisel tööle uue piirkonna kallal, lisades isa plaanidele enda omi, mille hulgas oli ka tema isiklik *pièce de résistance** – suursugune muruplats terrassi kõrvale, kus aromaatsed lavendli ja roosi peenraid ümbritsesid madalad keerukate kurvidega pukspuuhekid. Platsi oli hullult raske hooldada, aga pidulikel puhkudel pakkus see kasutusel olevatest külalis- ja magamistubadest ülevat vaatepilti.

Ühesõnaga, aiast oli saanud tema isand, sõber ja armuke, kes jättis vähe aega millekski muuks.

„Emme, see on vapustav!” ütles Nick iga kord koolivaheajaks koju tulles, kui Posy talle järjekordset pooleliolevat tööd näitas.

* Tähtsaim roog söömaajal, tähtsaim pala või isik (prantsuse k). – *Tlk.*

„Jajah, aga mis õhtusöögiks on?” tavatses küsida Sam palli terrassi teise serva lüües. Posyle meenus, et poisikesena oli Sam kolm korda kasvuhoone aknad sisse löönud.

Kogudes kokku koostisaineid, millest kähku kook valmis teha ja see hiljem lapselastele viia, tundis Posy nagu ikka vanema poja peale mõeldes tuttavlikku süütorget.

Ehkki ta armastas Sami kogu südamest, oli tal temaga lapsest saati palju raskem suhelda kui Nickiga. Võib-olla oli asi lihtsalt selles, et temal ja ta teisel pojalt oli nii palju ühist. Näiteks armastas ka Nick „vanu asju”, nagu Sam armastas öelda, vaadates pealt, kuidas noorem vend restaureerib ülima pühendumisega igivana pehkinud kummutit, millele puukoid olid augud sisse jäänud. Sam oli kogu aeg tegevuses – tema keskendumisvõime oli halb ja ta vihastas kergesti –, Nick oli palju rahulikum. Nickil oli ka arenenud ilumeel ja Posyle meeldis mõelda, et poeg on pärinud selle temalt.

Kohutav tõde seisneb aga selles, et ema võib oma lapsi küll armastada, aga see ei tähenda veel, et nad peaksid talle ühepalju meeldima, mõtles ta koogitainasse mune segades.

Kõige rohkem häiris Posyt asjaolu, et tema kaks poega polnud omavahel lähedased. Posy mäletas, kuidas Nick mööda aeda oma suure venna järel paterdas, kui nad olid päris väikesed. Selge oli see, et ta jumaldas maapinda, millel Sam liikus, aga kui aastad möödusid, märkas Posy, et Nick on hakanud koolivaheaegadel venda vältima ning eelistab veeta aega koos temaga köögis või restaureerida küüni all oma mööblitükke.

Loomulikult olid vennad täielikud vastandid: Sam väliselt enesekindel ja Nick endasse sulgunud. Täiskasvanuna ühendas nende elu ikka veel siidniit, mida oli lapsepõlvest peale aastakümneid kedratud, aga mis ühtaegu neid ka eri suunda juhtis.

Pärast kooli lõpetamist ei saanud Sam ülikooli sisse ja kolis Londonisse. Ta proovis kätt arvutite valdkonnas, tegeles kokanduse ja kinnisvaraga. Mõne kuuga aga näisid kõik tema jõupingutused

haihtuvat nagu sulalumi. Kümme aastat tagasi oli ta Southwoldi tagasi pöördunud, abiellunud, ning pärast järjekordseid luhta läinud ärikatsetusi püüdis praegu rajada oma kinnisvarafirmat.

Iga kord, kui Sam uue rahategemise skeemiga tema juurde tuli, julgustas Posy poega nii hästi, kui oskas. Aga hiljuti oli ta iseendaga kokkuleppe sõlminud, et ükskõik, kuidas Sam teda ka ei anu, pojale ta raha rohkem ei laena. Pealegi jäi tal nüüd, mil armastatud aed neelas lõviosa tema investeeringutest, jagamiseks liiga vähe järele. Aasta tagasi oli ta maha müünud ühe väärtusliku Staffordshire'i kujukese, et finantseerida Sami „veekindlat” plaani hakata kohalike ettevõtjate reklaamimiseks filme tegema. Kujukese müügist saadud raha oli igaveseks kadunud, kui uus äri vaid üheksa kuud hiljem untsu läks.

Samile eitava vastuse andmise tegi veelgi raskemaks asjaolu, et pojale oli õnnestunud leida endale naine, kes oli ingel. Amy oli imearmas olevus, kes suutis naeratada isegi siis, kui Sam hiljuti mustmiljones kord teatas, et neil tuleb rahapuuduse tõttu kolida üürimajast teise, väiksemasse.

Amy oli sünnitanud Samile kaks tervet last – kuuese Jake'i ja neljase Sara – ning säilitanud ka kohalikus hotellis töökoha administraatorina, mis tõi nende majapidamisse küll väikese, aga nii vajaliku regulaarse sissetuleku, toetades ühtlasi kindlameelselt oma abikaasat, mis muutis Amy Posy silmis pühakuks.

Mis puudutas Nicki, siis Posy süda täitus õnnest, et poeg viimaks ometi Ühendkuningriiki tagasi pöördub. Pärast kooli lõpetamist oli poeg ignoreerinud mitme suurepärase ülikooli pakkumisi ja teatanud, et tahab hoopis tegeleda antiigiäri. Töötanud mõnda aega poole kohaga kohaliku oksjonipidaja juures, õnnestus tal saada Lavenhamis antiigikaupmehe õpipoisiks ning ta hakkas Admiral House'ist seal iga päev tööle käima.

Kohe pärast seda, kui Nick sai kahekümne üheseks, avas ta Southwoldis oma poe ning peagi hakkasid levima kuuldused, et tema kaubavarude hulgas on huvitavaid ja haruldasi antiikesemeid. Posy

oli üliõnnelik, et poeg otsustas kohaliku kogukonna hulka elama jääda. Kaks aastat hiljem võttis Nick üürile kaupluse kõrval paikneva hoone, et õitsva äri jaoks vajalikku pinda kahekordistada. Kui ta oli kusagil kaugemal kaupa ostmas, jättis Posy oma armsa aia sennapaika ja veetis terve päeva poes kliente teenindades.

Paar kuud hiljem teatas Nick, et võttis endale täiskohaga abilise, kes hoolitseb poe eest ajal, mil ta ise on oksjonitel. Evie Newman polnud tavapärasel mõttes ilus, sest oli kõhetu keha ja haldjalike näojoonte tõttu pigem lapse kui naise moodi, aga tema hiigelsuured pruunid silmad olid nii armsad, et mõjusid lausa kummituslikult. Kui Nick Eviet Posyle tutvustas, märkas Posy, et tema poeg jälgis viimast kui üht liigutust, mis Evie tegi, ning tema meelest polnud kahtlust, et Nick on armunud.

Aga Nick ei saanud oma tunnetega midagi ette võtta. Eviel oli juba pikemat aega kallim, kellele ta näis olevat täielikult pühendunud. Posy oli meest korra näinud ja imestanud, miks Evie seda nirginäoga pseudointellektuaalset Brianit veetlevaks peab. Kohaliku kolledži sotsioloogiaektoril, Eviest oma tubli viisteist aastat vanemal lahutatud Brianil oli igas asjas kindel arvamus, mida ta mis tahes võimalusel ka rõhutada armastas. Posyle oli mees esimesest silmapilgust vastu-meelne.

Et Nick tegi aina pikemaid ostureise, aitas Posy Eviel poepidamist õppida. Suurest vanusevahest hoolimata said kahest naisest head sõbrad. Evie oli väga noorelt kaotanud mõlemad vanemad ja elas koos vanaemaga Southwoldis, lagunevas Victoria-aegses majas. Posy, kellel polnud kunagi tüdart olnud, taipas peagi, et on Eviesse kiindunud.

Mõnikord läks Evie Nickiga reisile kaasa ja Posy jäeti poe eest vastutama. Talle meeldis näha Evie säravaid silmi, kui naine ostureisilt tagasi jõudis, ning väljendusrikkaid käsi, kui ta kirjeldas Lõuna-Prantsusmaa lossi allahindlusmüügilt üliodavalt saadud elegantset kummutit.

Hoolimata endale antud lubadusest mitte harjuda Nicki kohalolekuga oma elus, tabas teda kohutav šokk, kui pärast aastatepikkust

õnnelikku kooseksisteerimist Admiral House'is poeg talle äkitselt ühel heal päeval ütles, et müüb poe maha ja kolib Austraaliasse. Tagatipuks teatas varsti pärast seda ka Evie, et Brian sai hea töökoha ühes Leicesteri kolledžis. Mees oli teinud Eviele abieluettepaneku, ja nagu selgus, oli naine selle vastu võtnud. Mõlemad pidid õige pea Southwoldist lahkuma.

Posy püüdis teada saada tegelikku põhjust, miks poeg tahab hävitada eduka äri, mille rajamiseks ta nii palju vaeva oli näinud, ja kolida maailma teise otsa, aga Nick ei avaldanud seda. Posy kahtlustas, et poja otsus on mingil moel seotud Eviega, ning et ka naine kavatses ära kolida, siis miski ei klappinud.

Äri õnnestus peaaegu kohe maha müüa ning Nick lenda õige pea Perthi ja võttis endaga kaasa ka kogu kaubavaru, et sellega teisel pool maakera uus ettevõtte rajada. Posy ei andnud Nickile mingil viisil märku, kui abituna ta end pojata tunneb.

Tõsiasi, et Evie ei tulnud enne Southwoldi kolimist hüvasti jätma, tegi Posyle kõvasti haiget, aga loomulikult ta mõistis, et oli noore neiujooksuks lihtsalt üks vanem naine. Tema võis ju olla Eviesse kiindunud, aga see ei tähendanud veel, et need tunded olid või oleksid pidanud olema vastastikused.

Kui kätte jõudis talv, hakkas Posy taas vaevama tuttav jääne üksindustunne. Sellel aastaajal magas tema armas aed talveund ja vähe oli tegevusi, mida ta oleks saanud seal enne kevadet ette võtta. Posy teadis, et peab nüüd, mil puudub rahustav töö, kähku leidma midagi, mis täidaks tühimiku. Just sellepärast võttiski ta ette reisi Southwoldi ning leidis sealt poole koormusega tööd. Ta hakkas kolmel hommikul nädalas tööle ühes kunstigaleriis. Ehkki modernsed maalid polnud tegelikult tema lemmikud, tõi see tööots sisse veidi taskuraha ja hoidis teda tegevuses. Posy polnud galeriomanikule oma vanust reetnud ning töötas ka nüüd, kümme aastat hiljem, ikka veel seal.

„Ma saan varsti seitsekümmend,“ pomises Posy tainaga koogivormi praeahju lükates, pani siis tööle taimeri ja võttis selle endaga

kaasa. Köögist lahkunud, läksid peatrepi poole suunduva Posy mõtetele, milline Heraklese vägitegu on olla ema. Vahet polnud, kui vanaks kaks poega olid juba saanud, tema muretses nende pärast ikka endist viisi. Õigupoolest isegi rohkem: kui nad väikesed olid, teadis ta täpselt, kus nad parasjagu on ja kas nendega on kõik korras. Nad olid olnud tema kontrolli all, aga kui nad täiskasvanuks said ja pesast minema lendasid, polnud see enam nii.

Trepist üles ronides olid ta jalad veidi valusad, tuletades talle meelde kõiki neid asju, millele ta püüdis mitte mõelda. Ehkki ta oli jõudnud sellisesse ikka, et oleks võinud südamerahuga tervise üle kurta, teadis ta samas, milline õnn on olla nii suurepärasel vormis.

„Aga huvitav, kui kaua see veel kestab?“ küsis ta ühelt esivanemalt, kelle portree trepimademe kõrval seinal rippus.

Magamistuppa astunud, läks Posy akna juurde ja tõmbas rasked kardinad eest. Nende väljavahetamiseks polnud raha jätkunud ja kanga esialgne muster oli tundmatuseni pleekinud.

Sellest paigast avanes parim vaade aiale, mille ta oli rajanud. Isegi varasügisel, kui loodus valmistus talveuneks, hellitasid pärastlõunapäikese kaldus kiired puulehti, mis omandasid aeglaselt küpse kuldse tooni, ning viimastest roosidest õhkus tugevat lõhna. Köögiviljaaias pikutasid prisked oranžid kõrvitsad ja puuviljaaias olid puud punakaslilladest õuntest lookas. Otse tema akna alt algav iluaed nägi aga lihtsalt vapustav välja.

Posy keeras selja õues toretsevale ilule ja jäi silmitsema hiigelsuurt magamistuba, kus oli maganud mitu Andersonide põlvkonda. Ta pilk libises üle *chinoiserie** tapeedi, mis kunagi ammu oli olnud imeline, aga nüüd tasapisi nurkadest kooruma hakanud ja niiskusest plekiliseks muutunud, hõredaks kulunud vaiba, millel oli nii palju pritsmeid, et seda polnud enam mõtet puhastada, ja tuhmunud mahagonimööbli.

* Euroopa dekoratiivkunst ja käsitöö, mis kasutab Hiina motiive või stiile. – *Tlk.*

„Ja see on ainult üks tuba: majas on veel kakskümmend viis ruumi, mis vajavad kapitaalremonti, hoone välisvooderdusest rääkimata,“ pomises ta endamisi.

Posy riietus lahti, teades väga hästi, et on kõigi nende aastate jooksul teinud majas vaid hädavajalikku remonti, osaliselt rahapuuduse tõttu, aga peamiselt sellepärast, et pööras kogu tähelepanu aiale, oma lemmiklapsele. Ja nagu iga hüljatud järeltulija, nii oli ka maja märkamatuult pudenema hakanud.

„Ma elan siin laenatud ajal,“ ohkas ta ning tunnistas enesele, et see ilus vana maja on tal varsti nagu ike kaelas. Ehkki kuutkümmet üheksat eluaastat näinud naise kohta *oli* ta veel heas vormis ja võimekas, ei teadnud ta, kui kauaks. Pealegi mõistis ta ka ise, et kui seda hoonet lähiajal korralikult ära ei renoveerita, viib see end ise hukatuse äärelle.

Posyt ahvatles võimalus tunnistada lüüasaamist ja kolida paika, mida ta jaksab hooldada, aga ta teadis, et peab olukorra lahendamisel käituma praktiliselt. Senini polnud ta Admiral House'i müümise mõtet Samile ega Nickile maininud, aga nüüd, mil Nick koju tuleb, oleks ehk seda tarvis teha?

Riideid seljast võttes nägi Posy oma kujutist, mis talle täispikast peeglist vastu vahtis. Hallid triibud juustes, kortsud silmade ümber ja nahk, mis polnud enam nii pingul nagu varem, mõjus masendavalt ning ta pööras pilgu kõrvale. Tal oli kergem end mitte vaadata, sest sügaval sisimas oli ta ikka veel nooruslikku elujõudu täis neiu – see-sama Posy, kes oli tantsinud ja naernud ja armastanud.

„Jumaluke, kui väga ma seksist puudust tunnen!“ teatas ta aluspesu otsides kummutile. Kolmkümmend neli aastat oli liiga pikk aeg selleks, et mitte tunda mehe puudutust, tema nahka oma naha vastas, tema hellitusi, kui ta tema sees tõusis ja langes ...

Pärast Jonny surma oli olnud mehi, kes aeg-ajalt tema teele sattusid ja ta vastu huvi tundsid, eriti lesepõlve algusaastatel. Ehk oli asi selles, et kogu Posy tähelepanu hõivasid pojad, hiljem aga aed, kuid pärast

paari „kohtingut”, nagu poisid oleksid neid nimetanud, ei jätkunud tal uue suhte alustamiseks enam huvi.

„Ning nüüd on selleks liiga hilja,” ütles ta oma peegelpildile tualettlaua ette istudes ja odavat koldkreemi – ainsat ilutoodet, mida ta regulaarselt tarbis – näole tupsutades.

„Ära ole ahne, Posy. Sa leidsid kaks eluarmastust ja seda on rohkem, kui enamikule inimestest osaks saab.”

Tõustes surus Posy nii sünged kui ka liiga lennukad mõtted peast välja ning keskendus tunduvalt positiivsemale sündmusele, milleks oli poja kojutulek Austraaliast. Ta tõmbas allkorrusel koogi praeahjust välja, võttis vormi seest ära ja jättis jahtuma. Seejärel kõndis ta köögiukse kaudu tagahoovi. Päevinäinud Volvo ukсед lukust lahti teinud, juhtis ta auto mööda sissesõiduteed suurele maanteele ning keeras paremale, kust Southwoldini oli kümme minutit sõitu.

Mereranniku poole sõites kruvis ta jahedast septembrituulest hoolimata autoakna alla, et hingata sisse soolast mereõhku ja sellega segunevat aastaringset küpsetatud sõõrikute ning praetud kala ja krõbekartulite lõhna söögikohast, mille kõrval paiknev sadamasild ulatus uduse sinise taeva all laiuvasse terashalli Põhjamerre. Stiilsed valged ridaelamud ääristasid maanteed, alumiste korruste poed täis kõikvõimalikke rannakaupu, kõnniteedel aga patrullisid toidupalakesi otsivad merikajakad.

Linna üldilme polnud peaaegu üldse muutunud sellest ajast peale, kui ta laps oli, aga kahjuks oli vanaaegse rannikuala omapära kokku meelitanud hordide kaupa jõukaid keskklassi peresid, kes investeerisid siin suvemajadesse. See oli kinnisvarahinnad roppu moodi üles löönud ning väikelinna majandusele küll soodsalt mõjunud, aga kunagise kokkuhoidva kogukonna dünaamikat kahtlemata muutnud. Suvekodude omanikud kogunesid suviti karjakaupa Southwoldi, muutsid parkimise õudusunenäoks ning lahkusid augusti lõpus nagu parv raisakotkaid, kes olid korjuse kallal maiustamise lõpetanud.

Nüüd, septembris, näis linn olevat välja surnud ja inimtühi, justkui oleksid suvitajate hordid sellest kogu energia välja imenud ja endaga kaasa võtnud. Peatänavale autot parkides nägi Posy ühe butiigi aknal plakatiit „Hooaja lõpumüük” ning raamatupoe ees polnud enam pukklaudu, millelt mõne aja eest müüdi kasutatud raamatuid.

Ta sammus kärmelt mööda tänavat edasi, noogutas „Tere hommikust!” soovides neile, kes temast möödusid ja ta ära tundsid. Vähe-malt kusagile kuulumise tunne rõõmustas teda. Ajalehekioski juures seisma jäänud, läks Posy oma igapäevast Telegraphi eksemplari ära tooma.

Ninapidi pealkirju uurides kioskist välja astunud, pörkas ta kokku väikese tüdrukuga.

„Palun vabandust!” ütles ta, ning kui ta pilgu allapoole pööras, kohtus see pruunisilmse lapse omaga.

„Pole midagi,” kehtitas tütarlaps õlgu.

„Helde taevas!” sai Posy lõpuks sõna suust, „anna andeks, et ma sind niimoodi jõllitama jäin, aga sa näed välja täpselt samamoodi nagu keegi, keda ma kunagi tundsin.”

„Või nii?” Laps tammus kohmetult jalalt jalale. Posy astus kõrvale, et tüdruk saaks temast mööduda ja kioskisse siseneda. „Head aega siis!”

„Head aega!” Posy keeras ümber ja hakkas mööda peatänavat galerii poole minema. Äkitselt jooksis mööda tänavat tema poole tuttav kuju.

„Evie? Oled see tõesti sina?”

Noor naine tardus paigale ja tema kahvatu nägu värvus kimbatu-sest punaseks.

„Jah. Tere, Posy!” lausus ta vaikselt.

„Kuidas sul läheb, kulla tüdruk? Ja mida sa ometi siin, South-woldis, jälle teed? Külastad vanu sõpru?”

„Ei.” Evie silmitses oma jalgu. „Me kolisime paari nädala eest siia tagasi. Ma ... me elame nüüd siin.”

„Tõesti?”

„Jah.”

„Ah sool!”

Posy vaatas ainiti Eviet, kes ei tahtnud ikka veel talle silma vaadata. Naine oli palju kõhnemaks jäänud ja tema armsad pikad tumedad juuksed olid poisipeaks lõigatud.

„Ma vist nägin ajalehekioski ukse juures äsja sinu tütart. Mulle tundus, et ta nägi kangesti sinu moodi välja. Tulite siis kolmekesi alatiseks siia?”

„Kahekesi, aga jah,” vastas Evie. „Vabanda mind, Posy, aga mul on kohutavalt kiire.”

„Loomulikult, aga ma töötan muide nüüd Masoni galeriis, kolm maja Swan Hotelist edasi,” lisas Posy. „Kui sa peaksid mõnikord kiireks lõunaks aega leidma, siis mul oleks rõõm sind näha. Ja muidugi ka sinu tütart, kelle nimi on ...?”

„Clemmie, ta on Clemmie.”

„See on vist lühend Clementine’ist, mis oli ka Winston Churchilli abikaasa nimi?”

„Jah.”

„Nii armas nimi. Aga mis siis ikka, head aega, Evie, ja tere tulemast tagasi!”

„Aitäh! Head aega!”

Evie suundus kioski poole oma tütre juurde, Posy aga kõndis mööda teed edasi, et läbida viimased meetrid, mis lahutasid teda galeriist. Tõsiselt solvununa, et Evie tema juuresolekul end ilmselgelt halvasti tundis, ning püüdes ära arvata, millega ta nii negatiivse reageeringu ära oli teeninud, võttis Posy käeketist galerii võtmed.

Välisust lukust lahti keerates, sisse astudes ja kobamisi lülitit otsides mõtles ta sellele, mida Evie oli mõista andnud: et Brianit, kes kunagi ammu oli naise elukaaslane olnud, tema elus enam pole. Ehkki Posy oleks tahtnud rohkem teada, ei uskunud ta, et see õnnestub. Evie reageeringu järgi otsustades oli pigem tõenäoline, et kui

nad järgmisel korral kohtuvad, läheb naine teisele poole tänavat, et teda vältida.

Maa peal elatud ligi seitsmekümne aasta jooksul oli ta muidugi selgeks saanud, et inimesed on veidrad olevused ega väsi teda üllatamast. *Kindlasti on Eviel selleks omad põhjused*, mõtiskles Posy galerii tagaosas paiknevasse kontoris minnes ja rituaalse teise kruusitäie kohvi jaoks vett keema pannes.

Ta soovis vaid, et teaks, millised need on.